

PERMBLEDHJE JO TEKNIKE E RAPORTIT TE VLERESIMIT TE NDIKIMIT NE MJEDIS

EMERTIMI AKTIVITETIT

“NXJERRJA E MINERALEVE, RERES DHE ARGJILES NGA MINIERAT ME SHFRYETZIM ME QIELL TE HAPUR DHE NGA GURORET” PER SUBJEKTIN “ADEL”SH.P.K.

VENDNDODHJA: FSHATI PEPALLSH, MOLLAJ, KORÇE

PERMBAJTJA

Hyrje

- 1- Instalimi dhe aktivitetet e projektit te propozuar
- 2- Parametrat gjeometrike te karrieres:

3- Lëndët e para dhe ato ndihmëse

- a) Pershkrim i shkurtër i mbuleses bimore te siperfaqes ku propozohet te zbatohet projekti, shoqeruar me foto
- b) Informacion per pranine e burimeve ujore ne siperfaqen e kerkuar nga projekti dhe ne afersi te saj
- c) Nje identifikim te ndikimeve te mundshme negative ne mjedis te projektit, perfshire ndikimet ne biodiversitet, toke, uje, ajer.
- d) Nje pershkrim te shkurtër per shkarkimet e mundshme ne mjedis te tilla si , ujera te ndotura, gaze dhe pluhur, zhurme, si dhe prodhimin e mbetjeve
- e) Informacion per kohezgjatjen e mundshme te ndikimeve negative te identifikuara
- f) Te dhena per shtrirjen e mundshme hapesinore te ndikimit negative ne mjedis, qe nenkupton distancën fizike ngavendodhja e projektit dhe vlerat e ndikuara qe perfshihen ne te
- g) Mundesine e rehabilitimit te mjedisit te ndikuar dhe mundesine e kthimit te siperfaqes te mjedisit te ndikuar ne gjendjen e meparshme, perfshire edhe token bujqesore , si dhe kostot financiare te peraferta per rehabilitimin
- h) Masat e mundshme per shmangien dhe zbutjen e ndikimeve negative ne mjedis
- i) Ndikimet e mundshme ne mjedisin nderkufitar (nese projekti ka natyre te tille)

HYRJE

Shoqëria "ADEL" shpk është regjistruar pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit në fushën e aktivitetit për shfrytëzim përpunim në qiell të hapur (kariera) dhe tregtim të lendeve minerare të grupit të IV etj. Subjekti "ADEL" sh.p.k është zotëues i lejes minerare të shfrytëzimit në objektin e gurit gelqeror në zonë 764.

1- Instalimi dhe aktivitetet e projektit të propozuar

Vendi ku do të kryet shfrytëzimi i gurit gelqeror është prone shtetërore që i përket Njesise Administrative Mollaj, Bashkia Korçe, Qarku Korçe .

Raporti i vlerësimit të ndikimeve në mjedis përfshin, masat zbutëse të ndikimit të projektit si: faktorët pozitivë dhe negativë mjedisorë që ndikojnë në zonën në studim ku do të kryhen punimet e shfrytëzimit të gurit gelqeror pllakor të mermerizuar.

Sipërfaqja e studuar për shfrytëzim bene pjese në plasheten topografike në shkallë 1:2000 Mjedisin ku do të ushtrohet aktiviteti është i çveshur pa bimesi veten në skarpat shikohet ndonjë pemë.

Zgjedhja e këtij sheshi është zgjedhur për keto arsye :

- Relievi është një shesh me rënie të butë drejt perëndimit
- Lejone shfrytëzimin me karriere
- Nuk ka burim të ujrave nëntokësor është kryer studimi gjeologjik-hidrogeologjik

Projekti teknik i përgatitjes së sheshit ku do shfrytëzohet mineralit të gelqerorit pllakor është përgatitur duke përcaktuar:

- Lartësia e shkallës së shfrytëzimit
- Gjatesia e sheshit të punës
- Thellessia e karrierës
- Gjeresia e brezave mbrojtës në shkallë

Radha dhe drejtimi i shfrytëzimit: Radha e shfrytëzimit të objektit është bërë nga lart-poshtë sipas projektit fillestar duke u nisur nga ekstremi juglindor i zonës në shkallën me kuotë +1240m dhe vazhdon punimet duke zbritur në kuotën +1170m. Drejtimi i shfrytëzimit të objektit është përgjithësisht nga kufiri për në qendër e më tej në kuotat e ulta duke u çvendosur në të dy drejtimet: verilindje dhe jugperëndim. Orientimi i përgjithshëm i shkallëve do të jetë sipas izohipseve të terrenit.

2- Parametrat gjeometrike të karrierës:

Thellessia vertikale e karrierës	50-80m
Numuri i shkallëve	8
Gjeresia e karrierës në plan në pjesën e sipërme të saj	126m
Gjeresia në pjesën e poshtme të karrierës	45-95m
Gjatesia e karrierës në pjesën e sipërme	15-180m
Gjatesia e karrierës në pjesën e poshtme	125m
Këndi i shuarjes së shkallëve në varesi të shtrirjes së karrierës	52-54°
Lartësia e shkallës	10m

Orientimi i transheve të hyrjeve është perëndimi në lindje

Sipërfaqja e karrierës në plan së bashku me transhete të hyrjeve 0,021km²

3- Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga projekti i propozuar;

-Lëndët e para- mineral i gurit gelqeror

Lëndët ndihmëse - lenda plasese dhe shperthyese

Substanca te tjera - nuk ka

Energjia e perdorur – Energjia e perdorur ne projektin e propozuar per tu realizuar eshte lenda djegese diezel e perdorur ne te gjitha makinerit ne transport dhe germimit-ngarkimit te mineralit jo metalore

Energjia e gjeneruar nga projekti –nuk ka

a) Pershkrim i shkurter i mbuleses bimore te siperfaqes ku propozohet te zbatohet projekti.

Per nga origjina , perberja dhe veçorite gjeobotanike bimesia e Shqiperise ben pjese ne njesine e gropave juglindore dhe maleve perreth te zones malore qendrore. Ajo eshte pjese e Gropes se Kolonjes qe shtrihet ne Jug te pragut te Qarrit, ndersa aktiviteti do te zhvillohet ne pjesen verilindore te saj. Rajoni karakterizohet nga brezi i pyjeve dhe shkurrave i cili dominohet ne pergjithesi nga specie drunore perhere te blerta, shkurre e gjysem shkurre qe mund te jetojne per nje kohe te gjate ne mot te nxehte e pa shi, Shume nga specie drunore kane gjethe te vogla e te modifikuara per reduktim te transpirimit gjate thatesirave verore. Gjate kesaj periudhe kane ndodhur ndryshime te thella, per pasoje identifikohen shume pak bashkesi bimore natyrore ku rol ka luajtur dhe erozioni i tokes. Si rezultat ne disa vende toka eshte eroduar saqe shkemb i amonor eshte pothuajse i çveshur dhe ne te eshte prania e bashkesise barishtore te nderprera te tipit septik.

Ndikim te madh ne zhvillimin e flores mesdhetare ushtroi ftohja e pergjithshme e klimes ne periudhen e pleistocenit dhe akullzimi i fuqishem qe pasoi ate. Tiparet karakteristike te bimesise mesdhetare si per sa i perket veçorive gjeobotanike ashtu edhe perberjes morfologjike dhe shtrinjes vertikale te saj, jane karakteristike edhe per bimesine e vendit tone. Por kushtet konkrete te zhvillimit, sidomos te klimes dhe te reliefit kane percaktuar edhe veçorite origjinale te flores se Shqiperise. E gjithë kjo pasuri floristike i detyrohet veçorive te evolucionit paleogeografik te Shqiperise dhe sidomos larmise se madhe te klimes, copetimit te theksuar te reliefit dhe formave te shumellojshme te tij, formacioneve te shumta shkembore (gelqerore, magmatike, terrigjene) etj. Fitocenozat e bimesise barishtore shume te larmishme nga perberja e llojeve, gjenden ne te gjitha zonat fitoklimatike te Shqiperise. Megjithese fitocenozat barishtore nga ana e fizionomise ne pergjithesi duken relativisht te peraferta, ato ndryshojne midis tyre nga perberja floristike ne varesi te faktoreve ekologjike. Me perjashtime te pakta, gati ne te gjitha fitocenozat dhe bashkeshoqerimet barishtore gjenden perfaqesues te familjes graminore (Graminaceae). Mbulesa bimore eshte e tipit mesdhetar , perfaqesohet kryesisht nga shkurre mesdhetare te tipit me gjelberim te perhershem e gjetherenese. Pjesa më e madhe e sipërfaqes së objektit është e çveshur nga bimësia e cila ndodhet në trajtën e shkurreve të ferrave, (formacioni klimaks i Quercetum ilicis, pyjeve farore te ilqes Quercus ilex, pothuajse eshte zhdukur plotesisht). lartësia e të cilave nuk i kalon 1.5-3 m. Në veri lindje të zonës, ku pjerrësia është më e butë, ndodhen disa drunj të rrallë lisi që nuk i kalojnë lartësine 5 m, Formacioni te pyjeve te Quercus frainetto e Quercus Ostrya carpinifolia takohen ne pjese te konsiderueshme deri ne 1200m lartesi, por nuk jane ne gjendje te mire. Keto jane pyje te degraduaraar nga popullsia. Pylli natyror dominohet kryesisht nga Quercus cerris i shoqeruar nga Quercuspubescens apo Quercusfrainetto.

Mbulesa e vegjacionit perfason 80-100% te siperfaqes totale te gjithe zones te perhapjes te ketyre formacioneve, Specie te tjeta jane dhe Phillyra angustifolia, Cotynus coggygria, Cercis siliquastrum, paliurus spina-christi, cistus villosus, Teucrium polium, Cornus sanguine, Juniperus oxycedrus, Cercis siliquastrum etj Vende –vende shfaqen perfaqesues te familjes graminore dhe shkurre te cilat nuk gezojne status te vecante mbrojtje dhe kane gjetur kushtet e pershtatshme per tu rritur ne kete zone si drita, lageshtia , perberja e tokes etj.

Fauna: per kete zone numerohen disa lloje reptilesh te lidhur ngushte me habitatet pyjore dhe me valence te larte ekologjike si gjarperi i ujit (*Natrix natrix*), neperka (*Vipera ammodytes*, neperka e vogel e malit (*Vipera ursinit*, Zhapiu (*Lacerta vivipara*) te cilet jane me perhapje te kufizuar so dhe lloje te tjera te lidhur pjeserisht me habitatet pyjore si zhapiu me tre viza (*Lacerta trineata*), hardhuca e barit (*Podarcis tauric*), shigjeta e shkurter), (*Coluber gemonensis*) . etj.

Si shpende permendim llojin e rendit Passeriformes te cilet jane shperndare ne nje rend zbrates ne shkurre, pyje, toka bujqesore te braktisura dhe te punuara, zona shkembore dhe qendra te banuara. Shpendet shtegtare rezidente mund te permendim tufat e harabelave si harabeli fushes (*Passer montanus*), dervishi (*Galerida cristata*), gargulli (*sturnus vulgaris*), gadalina (*curduelis carduelis*), zogu i deles (*Motacilla alba*), thelleza e malit (*Alectoris graeca*), gjeli i eger (*Tetrao urogallus*), hutini (*Bubo bubo*), sorra (*corvus cornix*), korbi (*Corvus Corax*), skifteri (*Falco naumanni*), melleja (*Turdus merula*), pupeza (*Upupa epops*), Pellumbi i eger (*Columba oenas*), Qyqja (*Cuculus canorus*) , bilbili etj.

b) Informacion per pranine e burimeve ujore ne siperfaqen e kerkuar nga projekti dhe ne afersi te saj .

Ne baze te te dhenave topografike te terrenit dhe ndertimit gjeologjik dhe hidrogjeologjise se rajonit mund te themi se kushtet hidrogjeologjike jane te thjeshta. Vendburimi perfaqson nje strukture monoklinale ne formen e nje kodre plotesisht te drenuar me permbajtje ujrash ne te, perjashtuar nje sasi te vogel ne kuoten e poshtme qe gjendet mbi degezimin e rruges Korce-Erseke. Keto ujra derdhen ne perroiin e Pepallashit dhe perrejt e tjere perreth.

Brenda siperfaqese se objekti nuk ka rrjedheje te ujrave nga perrejt dhe perroskat. Shfrytezimi eshte zgjedhur i tille qe te ruaje drejtimin e rrjedhjes se ujrave te reshjeve ne ted y drejtimet e shpateve anesore.

Ujrat nentokesore.

Ujrat nentokesore ne sheshin e zones minerare ushqehen nga reshjet e shiut dhe te deboret te cilat filtojne poshte permes mbuleses vegjetale dhe shkembinjve karbonatik qe ekspozohen ne siperfaqe. Ashtu sikunderne siperfaqe ujrat levizin ne rreke, perrenj etj. ashtu edhe nen siperfaqe megjithese me ngadale ujrat (tashme nentokësor) levizin e rrjedhin nëpër porete të çarat e masivit gelqeror, te cilat deri ne 10 - 15 m e para nga siperfaqia jane relativisht te zhvilluara. Te gjitha rrjedhjet dallohen per luhatje te medha te niveleve, pa fryrje dhe renie te menjehershme te nivelit te tyre. Kjo lidhet me formen e zgjeruar te pellgjeve ne ujembledhes ne pjesen e poshtme te tyre, pjerresine me te madhe te shpataeve te ketyre pellgjeve dhe te shtreterve te rrjedhjeve ujore. Rol te rëndësishem luan perberja flishore dhe varferia bimore.

Perroi i Pepallashit eshte me i rëndësishmi. Ai rrjedh ne jugperendim te zones. Te gjithe rrjedhjet permbledhen ne pellgun ujembledhes te Osunit, i cili kalon terthor Gropen e Kolonjes, ne pjesen perendimore te saj. Rrjedhjet e perrejte jane te vogla, shumica e tyre te perkoheshme pas shirave te gjate ose pas shkrirjes se menjehershme te bores.

Prania e ujrave te rreshjeve te shiut nuk veshitresojne kushtet teknike te shfrytezimit te objektit pasi ato mund te rrjedhin ne drejtim te shpatit te kodres si dhe pergjate rruges qe do te ndertoet per lidhjene objektit me ate ekzistuese .

Rreshjet e deboret do te veshitresojne kryesisht transportin e materialit te prodhuar ne karriere, i cili, per arsye te tyre, mund te nderpritet per intervale te kufizuar kohe .

Persa i perket kryerjes se proceseve teknologjike te shpimit te birave konturuese apo udhezuese, rezimit, shkeptjes se materialit dhe blloqeve ne karriere zbankimit dhe ngarkimit te tyre , ndikimi i rreshjeve te deboret do te jete relativisht i kufizuar me perjashtim te rasteve te temperaturave te ulta dhe ngricave.

Ndertimi gjeologjik i rajonit Siperfaqja ne te cilen do te zhvillohet aktiviteti i shfrytezimit eshte formacion shkembor karbonatik. Zona ne te cilen ndodhet objekti ben pjese ne njesine e gropave juglindore dhe maleve perreth Krahines Malore Qendrore te Gropes se Kolonjes qe shtrihet ne jug te pragut te Qarrit, ndersa objekti pozicionohet ne pjesen verilindore te saj. Kjo grope perbehet nga depozitimet proluviale e liqenore te pliokuaternarit dhe dallohet per relieve te crregullt me lartesi qe ndryshojne nga 550m ne 1200m. Si pasoje te proceseve te erozionit ka amplitude te larte hipsometrike. Objekti shtrihet ne nje rrafshnalte ndermjet kuotave +1100 deri ne +1710m mbi nivelin e detit dhe eshte kodrinor malor.

c) Nje identifikim te ndikimeve te mundshme negative ne mjedis te projektit, perfshire ndikimet ne biodiversitet, toke, uje, ajer.

Ndikimet ne biodiversitet Duhet theksuar se siperfaqja qe do te shfrytezohet eshte kodrinore malore . Aktiviteti shfrytezimit me kariere prek perkohesisht peizazhin ekzistues dhe topografine e saj per gjate kryerjes se aktivitetit . Me masat qe do merren per rehabilitimin e saj, gjelberimin me bime qe rriten ne zone, gjate shfrytezimit dhe ne mbyllje te aktivitetit , peizazhi dhe topografia e zones do te permiresohet dukshem do te krijohet nje ambjent panoramik i kendshem per syrin e njeriut dhe shlodhes. Dëmtimi i vegjetacionit bimor, sidomos gjate hapjes se karieres dhe shfrytezimit te shkalles se pare dhe te dyte është faktor negativ. Rruga eshte ekzistuese duke qen se shoqeria shfrytazon kete objekt prej disa vitesh. Zona qe do te shfrytezohet nuk ka bimesi te larte eshte plotesisht e zhveshur dhe vende- vende rriten shkurre ku lartesia nuk i kalon 0.5m dhe ne vende te tjera eshte shfaqje shkembore. Nga ky aktivitet nuk demtohet flora dhe fauna e rrezikuar e percaktuar ne VKM nr. 804, date 04.12.2003 dhe e listuar ne urdherin e Ministrin nr. 146 ,date 08.05.2007 . Nga subjekti ne zbatim te projektit do te merren masa qe zona ne shfrytezim te jete gjithmone e kufizuar dhe te rehabilitohet duke u pyllzuar. Ndersa per te menjanuar erozionin nga ujerat e rreshjeve atmosferike ne skarpaten e siperme te shkalleve do te ndertohen kanale dhe kufeta qe ujerat te drejtohen ne zona qe nuk demtojne token, gjithashtu sheshet e shkalleve te karieres do te hapen me pjerresi nga skarpata e shkalles qe ujerat te rrjedhin ne drejtimin e duhur. Zona e kerkuar per shfrytezim nuk përfaqëson zone me rëndësi të veçantë dhe për këtë arsye nuk është parashikuar sipas Strategjisë për "Ruajtjen e Biodiversitetit dhe Planit të Veprimit si Zonë e Mundëshme" për tu shpallur "Peizazh i mbrojtur".

Ndikimet ne toke Zhvillimi i aktivitetit nuk ka shkarkime ndotese ne toke,. Objekti do te shfrytezohet nga kuot me e lerte e tij ne ate me te poshtmen, per rrjedhoje sterilet sterilet do te transportohen dhe depozitohen ne vendet e caktuara ne projekt bredna zones se shfrytezimit (depozitat e sterileve- deri ne distance 1 km- Ky shesh do te perdoret per depozitim e sterileve dhe mbetjeve te ndryshme. Ai ndodhet brenda kufijve te zones se shfrytezimit) parashikohet depozitimi i materialit te paperdorshem dhe perpunimi i tij me toke vegjetale per te mundesuar mbjelljen e bimeve dhe pemeve karakteristike te zones gjate fazes se rehabilitimit. Dherat e depozituara ne sheshin perkates sipas VKM Nr.229 nuk permbajne elemente kimik ndotes per token, do te perpunohen me dhera te pasuruara me humuse, do te transportohen dhe shperndahen ne sheshet e shkalleve me trashesi mbi 20 cm dhe do te pyllzohen me bime qe rriten ne zone per gjelberimin e saj. Gjithashtu mbetjet e krijuara ne kariere nga veprimtaria humane e punonjesve ose nga proceset e punes do te trasportohen ne sheshin e depozitimit te miratuar nga pushteti vendor.

Ndikimet ne uje Ne procese teknologjike te shfrytezimit te gurit gelqerore me kariere nuk do te perdoret uji. Aktiviteti do te prodhoje gur gelqeror i cili do te sherbeje si lende e pare ne industrine e ndertimit. Ne dite me rreshje ne kariere nuk punohet, nje nder arsyet eshte se guri gelqeror me prezence uji varferohet.

Ujerat e shiut do te sistemohen permes hapjes se kunetave dhe kanaleve per drenazhim dhe disiplinimin e ujerave te rreshjeve atmosferike.

Ndikimet ne ajer Zhvillimi i aktivitetit do te sjell emetime te pluhurave ne mjedis gjate shfrytezimit te karrieres, burime te tjera ndotese per ajrin nuk do te kete. Pajisjet qe do te perdoren per shfrytezimin dhe transportin e gurit gelqerore do te jene bashkohore dhe ne gjendje te mire teknike ne menyre qe te shmangen emetimet nga djegia e lendeve djegese qe ato perdorin.

Qendrat e banuara me te aferta jane Pepallashi dhe Helmesi, perkatesisht 1,2 km vije ajrore ne jug dhe rreth 3,8 km ne jugpernedim. Ndikimi eshte i paperfillshem. Ndersa persa i perket vibrimeve ato jane te pandjeshme ne zonat e banuara.

Shfrytezimi i gurit gelqeror me karriere eshte nje proces i thjeshte pune me nxjerrje te blloqeve, ngarkim te prodhimit me eskavator dhe transport me kamione. Meqenese nuk do te perdoren ne procesin e shfrytezimit lende te demshme, nuk do te kete shkarkime te lendeve kimike te demshme per mjedisin ne ajer, toke dhe uje. Siperfaqja qe do t'i nenshtrohet shfrytezimit nuk eshte toke bujqesore produktive. Ushtrimi i aktivitetit ne kete siperfaqe nuk ndikon negativisht ne cilesine dhe sasine e tokes bujqesore. Tokat bujqesore ndodhen jasht zones ku do te kryhet aktiviteti.

Ndikimet e identifikuar nga zhvillimi i aktivitetit jane ndikime direkte ne mjedis.

Tabela e identifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne toke.

	Ndikimi i mundshem	Sqarim
1	Derdhja pa dashje e vajrave dhe lubrifikanteve nga mjetet e punes.	Behet fjale per ndonje rast te rralle te rrjedhjes gjate difekteve dhe çarje te tubave dhe sotokartit te mjeteve motorike dhe nderrimit te vajrave ne makinerite e karrieres gjate prodhimit dhe transportit te gurit gelqeror.

Tabela e identifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne ajer.

	Ndikimi i mundshem	Sqarim
1	Shkarkimi i gazeve ne sasi minimale nga lenda djegese	Sasia e gazeve nga djegia e karburantit qe do te shkarkohet nga mjetet motorrike. Eshte standart i teknologjise se prodhimit te mjeteve dhe i karburantit.
2	Emetimi i zhurmave nga puna e makinerive te karrieres	Vlerat standart te emetimit te zhurmave sipas teknologjise se prodhimit te makinerive, kontroll teknik te makinerive te karrieres.

Tabela e identifikimit te ndikimeve te mundeshme negative ne biodiversitet.

	Ndikimi i mundshem	Sqarim
1	Shqetesim i mundshem i faunes.	Ndikim i perkohshem.

d) Nje perskrim te shkurter per shkarkimet e mundshme ne mjedis te filla si , ujera te ndotura, gaze dhe pluhur, zhurme, si dhe prodhimin e mbetjeve

Uji do perdoret per lagjen e territorit per paksimin e pluhurave gjate procesit te nxjerrjes se gurit gelqeror do sigurohet permes depozitave nga shoqeria. Ujerat e shiut do te sistemohen permes kanaleve perimetrike dhe me pas do i bashkohen mjedisit ujqor prites. Thesojme se ujerat nuk permbajn elemente kimike ndotes. Zhvillimi i aktivitetit do te sjell emetime te pluhurave ne mjedis gjate shfrytezimit te

karrieres, burime te tjera ndotese per ajrin nuk do te kete. Pajisjet qe do te perdoren per shfrytezimin dhe transportin e gurit gelqerore do te jene bashkohore dhe ne gjendje te mire teknike ne menyre qe te shmangen emetimet nga djegia e lendeve djegese qe ato perdorin. Ky aktivitet do te kryet larg zonave te banuara, ne shpatin e kodres me depozitime gjeologjike te gurit gelqeror. Aktiviteti i shfrytezimit te vendburimit do te behet ne nje zone te kufizuar ne krahasim me siperfaqen dhe popullsine e rajonit. Per zhvillimin e aktivitetit nuk do perdoret toke shtese veç asaj te miratuar per shfrytezim.

Ndikimi nga zhurmat ne fazen funksionale te aktivitetit Burimet e zhurmave jane ne siperfaqe. Çdo burim perhap vafe zhurme. Fusha akustike qe rezulton varet nga karakteristikat e absorbimit dhe reflektimeve te te gjitha pengesave ekzistuese, ndermjet burimit dhe receptorit. Energjia zvoglohet per gjate rruges si rezultat i absorbimit te siperfaqeve, divergjences gjeometrike dhe absorbimit atmosferik.

Pajisjet e makinerit qe do perdoren ne kete aktivitet do plotesojne direktiven 2000/1/14/CE te Parlamentit Evropian dhe e KE 8 maj 2000, do jene te standartit te aplikueshem ne BE per zhurmat.

Nga matjet e bera vleresojme se niveli akustik i zhurmes eshte bredna normave te miratuara sipas udhimit Nr.8 Fenomene te tilla si vibracion, ndricim, nxehtesia jane te paperfillshme ne zhvillim te ketij aktiviteti ne kete objekt. Siç thame edhe me siper, zhurmat qe do te krijohen gjate procesit te punes ne objekt jane vetem ato te shkaktuara nga makinerite e shfrytezimit ,te ngarkimit e te transportit te cilat ato jane brenda normave.

Mbetjet e ngurta

Nga kryerja e aktivitetit minerar per shfrytezimin e gelqeroreve pllakore, **mbetjet e ngurta** do te jene mbulesa vegjetale dhe copa te gurit gelqeror. Persa i perket mbetjeve sterile ato do te depozitohen ne vendin e caktuar neprojekt (sheshin e sterileve), ketu parashikohet depozitimi i materialit te paperdorshem dhe perpunimi i tij me toke vegjetale per te mundesuar mbjelljen e bimeve dhe pemeve karakteristike te zones gjate fazes se rehabilitimit. Dherat e depozituara do te perpunohen me dhera te pasuruara me humuse, do te transportohen dhe shperndahen ne sheshet e shkalleve me trashesi mbi 20 cm dhe do te pyllezohen me bime qe rriten ne zone per gjelberimin e saj. Keto sterile nuk jane ndotese per mjedisin toke sepse kane te njejten perberje mineralogjike me token ku do te depozitohen.

e) Informacion per kohezgjatjen e mundshme te ndikimeve negative te identifikuara

Gjate fazes normale te operimit te projektit nuk do te kete emetime te gazeve, lengjeve, mbetjeve toksike, helme te ndryshme dhe substanca te tjera te demshme, te cilat mund te ndikojne negativisht ne shendetin e punonjesve, banoreve dhe mjedisin perreth, floren dhe faunen e zones, burimet ujore(pra ne ajer, uje dhe toke). Shfrytezimi gurit gelqerordekorativ ne kete karriere eshte nje proces i thjeshte pune me nxjerrje te blloqeve, ngarkim te prodhimit me eskavator dhe transport me kamione.. Siperfaqja qe do t'i nenshtrohet shfrytezimit nuk eshte toke bujqesore produktive. Ushtrimi i aktivitetit ne kete siperfaqe nuk ndikon negativisht ne cilesine dhe sasine e tokes bujqesore. Tokat bujqesore ndodhen jasht zones ku do te kryhet aktiviteti. Persa i perket ndikimit ne peizazhin ekzistues dhe topografine e saj do te zgjas per gjate kohes se kryerjes se aktivitetit. Me mbylljen e aktivitetit dhe masat rehabilituese zona e shfrytezuar do te kthehet ne nje peizazh me pamje panoramike te polqyeshme nga syri i njeriut.

f) Te dhena per shtrirjen e mundshme hapesinore te ndikimit negative ne mjedis, qe nenkupton distancen fizike nga vendodhja e projektit dhe vlerat e ndikuara qe perfshihen ne te.

Duke njohur teknologjine, operacionet ne terren dhe menyren e shfrytezimit te objektit u indentifikuan ndikimet e mundeshme negative ne çdo receptore - perberes te mjedisit ne objekt.

Identifikimi i ndikimeve -- Permes te cilit u percaktua nderveprimi mjedis-projekt i prodhimit te gurit gelqerore dekorativ dhe u indentifikuan ndikimet e mundeshme gjate kesaj faze sipas receptoreve te mjedisit.

Vleresimi i ndikimeve -- Ekspertet mjedisore te fushave te ndryshme bene perpjekje per matjen e gravitetit te ndikimeve . Vleresimi i Sinjifikances ka te beje me vete rendesine e ndikimeve dhe eshte faza me e rendesishme per zbatuesit e projektit sepse argumenton çdo ndikim negativ dhe parafron ate me objektivisht me teresine e bashkeveprimeve midis projektit dhe mjedisit. Kriteret e perdorur per vleresimin e rendesise se ndikimeve variojne dhe drejtohen kryesisht nga vlerat e mjedisit te ndikuar. **Shtirirja fizike**- Vlereson siperfaqen apo dimesionin hapsinore te nje ndikimi te dhene ne raport me burimin qe gjeneron ate ndikim, p.sh. ndikimi ne toke nga shfrytezimi eshte nje ndikim saktesisht i percaktuar i cili mund te matet , por ne se do te ket erozion te tokes ndikimi rritet ne permasa fizike te siperfaqes se marre per studim.

- **Kohëzgjatja e ndikimit** -- Vlereson se sa do te zgjase nje ndikim i caktuar ne dimesionin kohe (ndikim i perhereshem apo i perkoshem). Ne rastin tone shfrytezimi i gurit gelqeror dekorativ eshte e perhereshme per nje afat qe do perkoj me lejen minerare. Ndersa te gjitha ndikimet e tjera negative ne mjedis jane te perkoshme, si shkarkimet e ujit te rreshjeve, emetimet e pluhurave, etj

-**Kthyeshmëria** --Vlereson mundesine e kthimit te mjedisit te ndikuar ne gjendjen e tij te mepareshme (aftesia per tu rehabilituar dhe regjeneruar) .

-**Rendesia** -- Realizon nje vleresim total te tre permasave te mesiperme dhe njekohesisht thekson vemendjen qe duhet patur per administrimin e ndikimit.

Ndikimet e parashikuara nuk kane shtirirje te madhe fizike, objekti i shfrytezimit ndodhet ne distance te konsiderueshme nga zona me e afert e banuar dhe nuk preket nga zhvillimi i ketij aktiviteti. Zhurmat qe krijohen gjate hapjes dhe shfrytezimit te shkalleve te karieres nuk perbejn ndotje akustike. Analiza e frekuences te zhurmes te emetuar nga keto makineri dhe pajisje tregon se ato ndodhen nen mesataren e frekuences 100 – 150 Hz , e cila eshte e pranueshme nga veshi i njeriut . Koha ne te cilen do te jene te pranishme keto zhurma eshte vetem gjate dites, meqenese ne objekt do punohet vetem me nje turn. Niveli i zhurmave te ketyre mjeteve ne largesi nuk do te jete i madh dhe do te jete konform normave ne fuqi.

g) Mundesine e rehabilitimit te mjedisi te ndikuar dhe mundesine e kthimit te siperfaqes te mjedisit te ndikuar ne gjendjen e meparshme, perfshire edhe token bujqesore , si dhe kostot financiare te peraferta per rehabilitimin

Masat rehabilituese

Punimet qe do te kryen per rehabilitimin e zones se shfrytezuar

-Punime inxhinierike

-Punime biologjike

Punime inxhinierike

-Hapja dhe mirembajtja e rrugeve automobilistike per hyrje ne sheshin e sigurise se shkalleve.

-Hapja e kunetave dhe kanaleve per drenazhim dhe disiplinimin e ujerave te rreshjet atmosferike .

Punime biologjike

-Mbushja me dhera humusore me trashesi 30cm te shesheve te shkalleve dhe pergatitja e tokes per mbjellje me bimesi.

-Mbjellja e fidaneve qe rriten ne kete zone.

-Mbjellja e bimesise.

-Sherbimet profilaktike ne siperfaqet e rehabilituara.

Ana biologjike

Zona eshte me depozitime gure gelqerori qe nuk kane bimesi shume te zhvilluar. Ndryshueshmeria biologjike e zones kushtezohet nga veprimi i klimes. Ne kete zone eshte prania e shkurreve mesdhetare. Bimesia drunore e larte ne formen e pyjeve pothuajse mungon dhe dominohet nga llojet e shkurreve mesdhetare. Gjitarret e medhej qe takohen ne kete zone jane dhelpra, lepuri i eger numri i te cilit eshte zvogeluar , nusja e lales etj Nga shpendet me shpesh takohen thelleza, trumcaket, dervishi, harabelet etj. Gjithashtu takohen zvarranik te ndryshem si gjarperinj te ndryshem, zhapinj, nje numer i pakufizuar insektesh, milingona, etj. Rehabilitimi zones se shfrytezuar duke u gjelberuar dhe pyllezuar do te permitesojte cilesine e ajrit floren dhe faunen e zones, etj. Mbas rehabilitimit te cdo sheshi do te kryhen te gjitha sherbimet e nevojshme per mbirjen dhe mirembajtje te tyre. Ne teresi, ne funksionimin e ekosistemeve te tjera nisur nga koncepti i teresise ekologjike keto habitate kane vlera dhe duhet te ruhen dhe rehabilitohen. Flora dhe vegjetacioni i kesaj zone dominohen nga shkurre te egra. Ne kete kat shkurre ka si mbulesa ne masen me te madhe te tij bimesia barishtore qe zhvillohet ne varesi te drejtperdrejte te mikroklimave dhe eshte rezultat i veprimtarise antropogjene.

Punime biologjike biodiversiteti

Ndryshueshmeria biologjike e zones kushtezohet nga veprimi klimave mesdhetare. Ne kete zone eshte prania e bimesise mesdhetare te shkurreve te ulta dhe barishteve si dhe te shkurreve . Bimesia e larte ne fomen e pyjeve masive mungon dhe dominohet nga llojet e siperpermendura. Nisur nga koncepti i teresise ekologjike keto habitate kane vlera dhe duhet te rehabilitohen. Per kete ne zonen e kryerjes se punimeve do te mbillet bimesia e zones dhe bimesi e kultivuar ne te gjitha sheshet e sigurimit qe do te dalin per cdo horizont shfrytezimi. Pervet filizave do te mbillen edhe bimet barishtore ne sheshet e shkalleve per te krijuar siperfaqe te gjelber. Mbjellja e tyre do te permesojte ne menyre te dukshme pejsazhin e zones dhe do te ndikoj ne rritjen e popullimit dhe numrit te gjitareve, shpendeve dhe zvarranikeve, sepse do te krijohen kushtet e nevojshme per zhvillimin e tyre, te folezimit dhe do te eliminohet fenomeni i erozionit.

Punimet e rehabilitimit konsistojne si me poshte.

-Krijimin e siperfaqeve per mbjellje

-Sistemimin e materialit te mbuleses te depozituar paraprakisht ne kufijte e karrieres.

-Mbjelljen e siperfaqeve te reja me shkurre te egra dhe druce te zones mesdhetare

-Mirembajtjen e siperfaqeve te mbjella.

Masat zbutese te ndikimeve negative gjate procesit te shfrytezimit.

Masat zbutese te ndikimeve negative konsistojne ne uljen e ndotjeve gjate punimeve ne karriere te ajrit nga pluhuri, gazet mbrojtja nga zhurma,si dhe uljen e efekteve negative hapsimore dhe ne territor, ne faunen

dhe floren. Por pikesynimi kryesor i studimit mbetet rehabilitimi i tokes dhe evitimi ne maksimum i erozionit.

Masat konkrete qe do te merren gjate punimeve do te jene :

-Mbjellje me filiza te bimesise se zones se gjithë periferise me te larte te shpatit te territorit gjate shfrytezimit. Kjo mase do te sherbeje edhe per uljen e nivelit te pluhurave dhe zhurmave ne vazhdim te projektit, si dhe te rrise mundesimin per vetegjenerim te drureve ne pjesen e larte me shpatin tjetër te kodres.

- Pemiresimin e bimesise ne te gjitha periferine e karieres me bimesi te zones per te izoluar pjesen e fragmentizuar nga shfrytezimi prej atyre te paprekura nga projekti duke lene mundesine per perhapje te metejshme te ketyre specieve vendase ne territoret fqinje. Te dy keto masa mund te sherbejne si bariera per pluhurin qe mund te nxirret nga aktiviteti eolik gjate shfrytezimit.

- Per te ulur efektet negative, gjate periudhave te thata do te perdoret lagia e shesheve te punes dhe sidomos, lagia e materialit te nxjerre. Kjo do te mbroje ambjentin nga pluhuri gjate transportit te prodhimit

Rehabilitimi i territorit

Masat rehabilituese do te konsistojne ne :

-Uljen e erozionit

-Restaurimin e habitateve

-Pasurimin e biodiversitetit me speciet natyrore.

-Rritjen e vlerave vizuale dhe rikrijuese te territorit qe do te shfrytezohet.

Se pari shfrytezimi me tarace me lartesi 10 m, eshte bere per te lehtesuar zbatimin e planit te rehabilitimit. Keto taraca do te lejojne si mbulimin e siperfaqes me gjelberim ashtu edhe evitimin e pamjeve te pakendeshme te shpateve vertikale te farracave qe mund te mbeten zbuluar ne rastet e lartesisë se pergjithshme te shkalles rreth 10 m. Rradha e mbjelljeve do te jete nga lart-poshte, duke lejuar mundesine per vetepërhapjen e specieve mbi bazat eaktivitetit eolitik dhe forces se rendeses. Gjeresia e shkalles se taraces do te jete 4m. Kjo lloj mbjellje lejon vetepërhapjen e species, si dhe nuk demton ne rritjen e bimeve pasi nuk pengon dritezimin.

Rehabilitimi i tokes

Per rehabilitimin e tokes, do te shfrytezohen mbetjet e imeta nga materiali i nxjerre dhe do te plotesohet me dhera humusore te pasur me pleh. Nese do te nevojitet stabilizimi i ketij dheu nje pjese e faqes se pjerret do te behet me trungje te ngulura me thellesi 30 cm, mulcirimi do te jete i thate dhe me kashte, gjethe te bimeve te zones dhe dege. Mulcirimi do te sherbeje si per uljen e humbjeve te farnave nga largimi prej aktivitetit eolik, ashtu dhe per uljen e aktivitetit erodik per sa kohe vegjetacioni eshte i pa zhvilluar mire. Mbjelljet do te kene renditjen me largesi fidanesh çdo 10 m, gje qe do ti jape nje kurore dendesi mjaft e mire territorit pas shfrytezimit, dhe lejon dritezimin per veterritjen dhe zhvillimin e bimeve natyrore.

Rehabilitimi i plote i mjediseve te territorit do te jete si me poshte:

Mbjellja e farracave

-Mbjellje e taracave ne shkallet e karieres

-Filiza 2 vjecare ne periferi

-Mbjellje e filizave 2 vjecare te pemeve dhe lejimi i perteritjes se shkurreve.

Nga vete rehabilitimi i habitateve me perparesi do te marre rritja e abudances se shpendeve dhe zvarranikeve dhe njekohesisht do te shtohen si habitatet ashtu dhe rezervat natyrore edhe per gjitaret e larte si lepurit etj. prej ketej do te rritet edhe mundesia e pranise se mishngrenesve te larte si dhelpra ,etj.

Kanalet dhe kunetat. Kunetat dhe kanalet do te bejne qe rrjedhja e ujrave siperfaqore te behet me force rendese, duke perfuar ne kete menyre grumbullimin e tyre dhe me pas depertimin gradual ne toke.

Kombinimi i punimeve te shfrytezimit te karrieres me ato te zbutjes se impakteve mjedisore si dhe punimet rehabilituese, do te kete si pasoje edhe rritjen e numrit te te punesuarve Kujdesi per punimet rehabilituese nga ana e shoqerise do te vazhdojne te pakten deri ne kater vite pas mbarimit perfundimtar te shfrytezimit te karrieres.

-Krijimin e siperfaqeve per mbjellje , sistemimin, grumbullimi dhe mbjellja. Per te krijuar siperfaqet per mbjellje, shkurresh ose barishtesh te zones, subjekti ka parashikuar, parashikon qe te beje : Sistemimin i dherave ne taracat e shesheve te shkalleve per te gjitha siperfaqen qe do te shfrytezohet . Ndryshimet e mundeshme ne ritmet e prodhimit do te reflektohen edhe ne planet e rehabilitimit.

-Punimet e mbylljes trajtimit te sterile dhe rehabilitimit te zones Elementet e mesiperm jane marre ne konsiderate ne hartimin e projektit te mbylljes dhe llogaritjen e shpenzimeve perkatese per realizimin e tij dhe perkatesisht :

-Zonat e shfrytezuara te krijuara nga shfrytezimi do te mbushen me sterilet e depozituara perreth tyre dhe me vone do te mbulohen me dhe aktiv per te mundesuar mbjelljen e pemeve te pershtateshme te zones.

-Do te çmontohen pajisjet

-Ne perfundim do te jete i shoqeruar nga sinjalistika perkates edhe rrethimi.

h) Masat e mundshme per shmangien dhe zbutjen e ndikimeve negative ne mjedis

Per te ulur ne minimum ndikimet nga zhurmat do te merren keto masa:

- Makinerit e ngarkimit dhe transportit te gurit gelqeror dekorativ do te jene bashkekohore qe plotesojne standartet shteterore, te pajisura ne marmita silenciatore te pakesimit te zhurmave.
- Per te ulur me tej ndikimin nga zhurmat punetoret ne se vlerat e zhurmave do te jene te larta detyrimisht do te perdorin paisjet e mbrojtjes ne pune "kufje"

Brenda zones karrieres vlerat e zhurmave jane gjithmone poshte normave te lejuara. Jane bere matje te nivelit te zhurmave dhe del se ne distancen 10m nga makinerit zhurmat arrijne nivelin 70 dB.

Emetimet ne ajer perfaqsohen nga pluhuri qe krijohet gjate prerjes, ngarkimit, shkarkimit te gurit gelqeror, levizjes se makinerive ne territorin e karrieres ndersa ndikimi nga gazet shkaktohet nga mjetet motorrike, eskavatoret, fadromat, kamionet dhe mjetet e tjera motorrike qe levizin ne karriere.

Me projekt per mbrojtjen nga pluhuri do te merren keto masa.

-Per te eliminuar pluhurin qe krijohet gjate ngarkimit te gurit gelqeror, transportit dhe levizjes se mjeteve ne shkallet e karrieres, materiali qe ngarkohet dhe sheshet e shkalleve do te lagen me uje, ndersa makinat do te mbulohen me mushama. Duke marre ne konsiderate prodhimin ditor pluhurat gjate nxjerrjes dhe ngarkimit do te jene minimale.

-Me qene se projekti parashikon shkeputja e blloqeve me perdorimin e telit te diamantuar apo me bira , per eliminimin e pluhurave gjate kryerjes se proceseve teknologjike parashikohe perdorimi i ujit si ne prerje ashtu dhe ne shpimin e birave.

Per mbrojtjen nga gazet e motorreve dizel do te merren keto masa.

Mjetet motorrike do te jene bashkekohore qe plotesojne standartet shteterore. Ato do te jene te pajisura ne marmita me katalizatore per kapjen e gazeve toksike.

Meqenese qendrat e banuara jane ne nje distance relativisht te larget nga zona e shfrytezimit, keto emetime nuk ndikojne ne to.

Gjithashtu nuk do te kete ndikim tek punonjesit e karieres, floren dhe faunen per rreth saj. Per zbutjen e ketyre ndikimeve mbi punonjesit e karieres ata do te pajisen me mjete mbrojtese nga pluhuri dhe gazet.

Masat teknike,

Per parandalimin e erozionit, shembjes dhe vithisjeve te ndryshme, ne zonen e shfrytezimit subjekti parashikon, çdo vit, te kryeje punimet e meposhteme:

Pas perfundimit te shfrytezimit, ne sheshet e krijuara dhe kryesisht ne sheshin e lene per kete qellim, do te ridepozitohen hap pas hapi ne çdo vit mbetje te ndryshme te zbulimit te cilat perbehen nga depozitime deluvionale produktive;

Depozitimi i tyre behet me qellim te parandalimit te erozionit te shpateve dhe per t'i paraprire mbjelljes se bimeve dhe pemeve karakteristike te zones;

Gjate ushtrimit te aktivitetit te shfrytezimit do te ruhen parametrat gjeometrike dhe gjeomekanike te shkalleve te shfrytezimit te parashikuar ne projekt;

Sistemimi, krefja dhe skarifikimi i skarpateve te shkalleve te shfrytezuara do te behet ne menyre sistematike, sipas parametrave gjeometrike te percaktuar ne pjesen perkatese te projektit;

Gjate shfrytezimit dhe ne perfundim te tij do te ruhen parametrat e pjerresise se shkalleve dhe te siperfaqeve te mbuluara per te lejuar rjedhen normale te ujerave te rreshjeve dhe parandaluar grumbullimin dhe shpelarjen e siperfaqes se shfrytezuar dhe te mbuluar;

Masat estetike dhe ekologjike

Gjate ushtrimit te aktiviteti te tij, subjekti i licensuar do te kryeje çdo vit proceset e me poshteme: Sistemimin e skarpateve perfundimtare te shkalleve te shfrytezimit duke respektuar parametrat gjeomekanike dhe gjeometrike te tyre;

Lenien e brezave mbrojtjes midis kufijeve te zones se shfrytezimit dhe siperfaqes tjeter (jashte kufirit te zones);

Sistemimin , perpunimin dhe mbulimin e siperfaqeve horizontale te shkalleve duke i kthyer ato ne forme brezaresh;

Krijimin e kushteve te pershtateshme per mbjelljen dhe kultivimin e bimeve dhe pemeve te ndryshme lokale;

Mbjelljen e siperfaqeve te shkalleve me bime dhe peme , kryesisht me shkurre te ndryshme dhe bime te tjera , te cilat jane karakteristike per zonen.

1) Ndikimet me natyre nderkufitare (nese projekti ka natyre te tille).

Zhvillimi i aktivitetit nuk ka ndikime nderkufitare, do te zhvillohet brenda territorit te vendit tone.

Studio "ADDON"SH.P.K.

Ing. Yzeir Miraka

